

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12'—pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

MISSZIÓVASÁRNAP

Tisztában vagyunk azzal, hogy a captatio benevolentiae-nek szöges ellentéte az, ha egy irás panasszal kezdődik. És mi most mégsem tehetünk mást, minthogy panaszra nyitjuk szánkat amiatt, hogy azokat a külön megjelölt vasárnapokat, amelyeket törvényes felsőbb hatóságaink elrendelnek: nem mindenütt és nem mindig tartják meg. Vagy ha megtartják is, nem rendszeresen és következetesen. Igen sokan nem teszik a kitűzött témát az igehirdetés tárgyává, nem helyezik a szent ügyet az Isten Igéjének világosságába; ehelyett megleégesznek az utóimában néhány sietős gondolattal; utolsó esetben valami hirdetésfélével, amelynek fanyar fináléja az adakozásra való felszólítás.

A Debreceni Protestáns Lapban már több ízben szót emeltünk azért, hogy egyházi felettes hatóságaink állapítsák meg minden év januárja előtt azt, hogy a következő évben mely vasárnapokat kell így külön kiemelni s hogyan kell azokat az istentisztelet rendjébe beilleszteni: igehirdetéssel, alkalmi könyörgéssel, adakozáshirdetéssel. Nem ártana még a viszonylag legmegfelelőbb énekeket is megjelölni. Szép renddel sorakoznának ezek a kiemelendő vasárnapok, kezdve, úgy hisszük a hősök vasárnapjától, a nemzeti ünnepeket is belesorozva, egészen a misszióvasárnapig.

Igen, a misszióvasárnap. November második vasárnapja. Ez a sorrend vége, a kiemelt vasárnapok Beniaminja, hogy ne mondjuk mostohagyerméke. Nemrég voltunk egy tekintélyes szép nagy alföldi gyülekezetben, Bibliavasárnap alkalmából. A templomból kijövet a hívek körülvették az igehirdetőt s kijelentették, hogy náluk semmiféle megjelölt vasárnap megtartása eddig nem volt szokásban. A misszióvasárnapnak pláne híret se hallották. Az öreg lelkiatya ilyesmit nem tartott meg soha egyet sem. Annyi volt az egész, hogy a perselypénzt a meghatározott célra és címre elküldötték.

Nem jól van ez így atyámfiak, férfiak. Rendnek kell lenni a szentek egységében és a rend megtartásának a kisugárzó fókusz: éppen az Isten háza kell hogy legyen.

A misszióvasárnap elmulasztása kiváltképpen súlyos beszámítás alá esik. Ez esetben nem az egyházi főhatóságokkal, hanem magával az Anyaszentegyház fejével, a misszió Királyával kerülünk szembe... Egy híres missziós lelkész mondotta, hogy missziós munka nélkül a Krisztus Anyaszentegyháza elszorvad és elvész. A mennyei Főpap keblére ölel s aztán elküld a veszendők megkeresésére és megtartására. Ez a szó, hogy „küldelek”, nem egyszer hangzott el Jézusunk ajakán és mindannyiszor Isten tekintélyével lép előnkbe; Isten világprogramját hordozza és Isten előtti felelősségre kötelez.

Isten küldötte el a Fiút, a tékozló fiak megkeresésére és hazavezetésére s nekünk ezt a munkát szomorú és sötét világunkban lelkesedéssel és kitartással folytatnunk kell. Óh, mennyi a tékozló fiú ma is! Mennyire elvadult az emberiség többsége Isten atyai szívetől, az atyai hajléktól és az atyai asztaltól... És látván-láthatjuk, hogy mily rettenetes következményei vannak ennek a háromszoros elvadulásnak.

Goethe, a nagy poéta, egyben igen széles látókörű ember és nagy gondolkozó volt. Ő mondotta: A világtörténelem a hit és hitetlenség folytonos harca. Goethénél is jobban és előbb látta ezt Jézus, a missziós Király. Ezért állította harcba szervezett missziós seregét, mely nem más, mint az Anyaszentegyház.

Egy pillanatra sem szabad felednünk, hogy a Krisztus Anyaszentegyházának legelső célkitűzése közé tartozik a misszió. De nem szabad azt sem felednünk, hogy az Anyaszentegyház *mi vagyunk*. A Jézus missziós parancsa tehát kivétel nélkül mindnyájunkat kötelez.

Az Ószövetségben igen kemény törvény kötelezte a választott népet a nyugodalom napjának szigorú megtartására. De ennek a mózesi törvénynek volt egy hátsó ajtaja. Ha valakinek a jószága verembe vagy szakadékba esett: szabad volt azt szombatnapon is kihúznia... Keresztyén felebarátom, kérдем tőled, ha nem egy lelketlen állat, de Isten Lelkét hordozó embertestvéred süllyd a hitet-

lenség, tudatlanság vagy egyéb földi nyomorúság mélységébe: te azt nem segítenéd kiszabadítani? Hát meg ha az a süllyedő ember nem csupán „felebarátod”, hanem talán édes testvéred, gyermeked vagy szülőd? Lehet-e az ilyen lélekmentő munkánál ünnepibb, az ünnepet nem hogy megrontó, de éppen megszentelő munkát elgondolni? A misszió Isten előtt minden bizonnyal kedves és ünnepszen-telés-számba megy.

Egy áldottlelkű, nagynevű missziói munkástól hallottam a következő megállapítást. Vasárnap délelőttünk legyen teljesen a lelkünké. Menjünk a templomba, vasárnapi iskolába. A déli és kora délutáni órákat töltsük a családi körben. Vasárnap délutánunk további része pedig legyen mindenestől fogva a misszióé. Látogassuk meg azokat, akik elmaradtak a templomból vagy a vasárnapi iskolából. Látogassunk és hívogassunk mindeneket a „szentek egységébe”: a templomon túl a Bibliakörbe, az ifjakat a KIE-be, leányokat a leánykörbe... Látogassuk meg a betegeket és szegényeket. Szegények mindenkor lesznek veletek: mondotta Jézus. És mi hozzátéhetjük: ha a misszió lelke kihál belőlünk, Jézusunk nem lesz többé velünk.

Mindezeknek pedig az a tanulsága, hogy nem csak november második vasárnapja, hanem minden vasárnapunk kell hogy missziós vasárnap legyen. A misszióvasárnap: seregszemle, magunkkal való számvetés, programkészítés, útrairatás. A többi vasárnap egytől-egyig szenteltesse meg aktív missziói munkával.

Testvérem, egyetértés-e velem? Kell, hogy egyetértsél. Különböző elszakadtál a Főtől. Meghaltál a közösség számára. Megesúfoltad a szentek egységét. Megtagadtad az Isten Országát.

Nem, nem.

Mi egyetértünk, mert Krisztusról, a misszió Királyáról neveztetünk.

Ő üzeni mindnyájunknak és általunk a reánk bízottaknak: Eredj el és te is aképpen cselekedjél.

Uray Sándor.

Megnyitó beszéd

tanári székfoglaló ünnepélyen a debreceni Kollégiumban. 1943. XI. 7.

Mélyen tisztelt Közönség!

Kollégiumunk közös tanári testülete elhatározta, hogy közel negyedszázados szünetelés után felújítja a tanári székfoglaló előadások régi szokását. Akaratlanul is felvetődik a kérdés: miben gyökeresik, minek kifejezője ez a nagy multa visszatekintő hagyomány?

Nyilvánvaló, hogy a régi tudósiskola egyik jellemző életnyilvánulása ez. Annak az iskolatípusnak szerves életmozzanata, amelynek professzorai mindenekfelett tudós férfiak voltak, akik életük legfőbb feladatának a tudomány művelését tekintették, tanítványaikkal szemben pedig a tanításban, prele-gálásban és vizsgáztatásban látták főkötelességüket. Jókai regényeinek nagytiszteletű és tudós profesz-szorai igazán jellemző képviselői a régi kollégiumi

tanárságnak. A legnagyobbak közülük országos, sőt világhírnevre tettek szert. De a Martonfalvi Györgyök, Maróthi Györgyök, Hatvani Istvánok, Budaai Ezsaiások, Lugossy Józsefiek, Sárvári Palok mellett a felesései merült névtelenek egész sorának tudományos munkássága olvast bele abba a vegeszakadatlan elméleti tevékenységbe, amely a ma visszatekintő, multunkban a kollégiumok lényegét kereső szem előtt a református főiskolák egyik legteljesebb jellemvonásának, karakterisztikonjának tűnik fel. A régi kollégiumi tanárok valóban megfelelték annak a magasrendű tudományos igénynek, amit irántuk táplált az egyházi felsőseg és a világi közvelemény egyaránt.

Ma már nem a tudósiskola az eszmény többé, hanem a nevelőintézet. Egyre sürgetőbben követeli a mai tanártól a pedagógiai közvelemény, hogy a főgondja a nevelés legyen. Korunk tanáriideálja nem a nagy tudós, hanem a melegszívű nevelő. A legfőbb kifogás, amelyet leptonnyomon hangoztatnak éppen a magasabb kezpest nyújtó gimnáziumok (sőt egyetemek) működésével szemben az, hogy nem nevelnek, csak tanítanak. Nem időszerűtlen vállalkozás-e hát felújítani a Kollégium régi hagyományát, amely egy ma már idejétmulta iskolaeszmény életének szerves funkciója?

A kollégiumi tanári kar elhatározása elsősorban bizonyoságtétel a nemes hagyományokhoz való ragaszkodás benne élő szelleméről. Egy bizonytalanná vált, túlzó törekvésektől jóvátehetően megzavart jelszavas emberi világban például akar mutatni arra, hogy szembe lehet, szembe kell fordulni a hagyománytalansággal, a multtal való teljes szakítás anarchiájával. A kollégiumi tanárság ki akarja fejezni azt a törekvését, hogy belegyökereztesse nevelőmunkáját a hitvalló ősök örökségébe, hagyományába, ki akarja fejezni, hogy elkötelezettnek érzi magát az Isten nevében folytatott tudományos munka vállalására.

Hiszen tévedés lenne azt hinni, hogy a nevelő iskola jelszava és koráramlata feleslegessé teszi a tanárok tudományos önképzését. Mélyreható szak-tudományos képzettség, a nevelés művészetének, a gyermeki lélek ismeretének buzgó tanulmányozása nélkül senki sem lehet jó nevelő. A pedagógia története azt bizonyítja, hogy az emberiség legnagyobb nevelői gazdag műveltséggel és mély tudással rendelkeztek. A tapasztalat is mutatja, hogy nincs nevelő hatása az olyan tanárnak, akit diákjai csekély tudományos készütsége miatt nem sokra becsülnék. Az élet küzdelmeire nem lehet előkészíteni az új nemzedéket alapos ismeretek nyújtása és az intelligencia minél magasabbfokú kifejlesztése nélkül. A mai kollégiumi nevelésnek is meg kell állania az evangélium örök tanítása mellett: Elvész az a nép, amely tudomány nélkül való.

Nincs okunk és nincs jogunk tehát alábbszállítani a régi híres kollégiumok követelményét professzoraik tudományos képzettsége és a tanítványok minél alaposabb értelmi fejlesztése tekintetében. A nevelő iskola nem helyettesítheti, nem pótolhatja, nem mellőzheti a tanító iskola lélekébresztő munkáját, csak arra figyelmeztet, hogy a tanítást is bele kell állítani a művelt ember nevelésének egészébe, mert a tudás nem lehet öncél, nem kiszakított

része a lelki életnek, hanem az öntudatos emberi szellem fegyvere az eszményinek érvényesüléséért vívott életharcban.

Amennyire évkönyveinkből megállapítható, a mult világháború utolsó évéig, 1918-ig voltak rendszeresen tanári székfoglalók a Kollégiumban. Egyévi megszakítás után, 1920-ban még tartott székfoglalót a tanítóképzőintézet újonnan választott két tanára, azóta végképpen szünetelt a régi Kollégium ez ünnepélyes életnyilvánulása, anélkül persze, hogy tanáraink tudományos erőfeszítése is szünetelt volna. Most újra felemeljük a fáklyát, s Isten segítségével, aki megengedte a mai nehéz időkben a drága örökség felelevenítését, folytatni kívánjuk a tanárok beiktatásának ezt a szép és komoly ünnepélyes szokását. Minthogy az előadások egész terjedelmükben meg fognak jelenni a Kollégium ezentúl ismét kiadandó egységes évkönyvében, tekintettel a székfoglaló tanárok nagy számára, időkimélés céljából itt csak rövid kivonatban ismertetik az előadók a felvetett tudományos problémát. Mivel a Kollégium közös tanári testülete a mult tanévben hozta meg a maga elhatározását, indokolt, hogy mindazok a tanárok, akik az 1942—43. iskola évben lettek a Kollégium valamelyik tagozatának újonnan választott rendes tanárai, tegyenek biznyságot tudományos feladatukra való vállalkozásukról és felkészültségükről.

Mély tisztelettel kérem a Kollégiumunk iránt érdeklődést, ragaszkodást, megbecsülést mutató nagyérdemű megjelenteket, méltóztassanak megértésükkel támogatni a tanári testület kezdeményezését a Kollégium lelki építésének e jelentős életmozzanataiban.

Dr. Péter Zoltán.

Egyházkerületi valláspedagógiai konferencia

Az első világháború után a nemreformátus iskolákban folyó vallásitanítás nagy jelentőséget nyert. Nemesak egyesek, de a hivatalos szervek is észrevették, hogy olyan egészen sajátos munkaterületről van szó, amit átmeneti vagy éppen kényszermegoldásokkal nem lehet elintézni az egyház végzetes kára nélkül. Valójában ekkor kezdődik a vallásoktatás szervezése a nemreformátus intézetekben. Ekkor születnek meg a jelentősebb iskolavárosokban — főként állami támogatással — a vallásoktató-lelkészi állások. A munka szervezése s ennek kapcsán az állások szervezése is ettől kezdve szinte évről-évre jelentős ütemben folyik. Jó évtized elteltével már az országos Zsinat is elismeri önálló munkaterületként a nemreformátus iskolákat, a díjleveles állásokon működő vallásoktató-lelkészeket a lelkipásztorokkal egyenrangúaknak minősíti törvényeiben. Az újabb évtized újabb nagy fejlődést és haladást hozott s az Egyetemes Konvent ez évben léptette életbe azt a nagyjelentőségű szabályrendeletet, mely a nemreformátus iskolákban folyó vallásitanítást és vallásos nevelést, illetőleg az azokra való szakfelügyeletet egyetemesen szabályozza. Ezzel a munka

teljes szervezeti kiépítése is megtörtént. Megoldatlan fontos részletkérdések még mindig vannak, mint pl. a vallásoktatók fizetésrendezése, de ez is folyamatban van és valószínűleg egészen rövid időn belül kedvező megoldást nyer. Az állam megnyitotta a vallásoktatók előtt a VIII. és VII. fizetési osztályokat, az Egyetemes Konvent pedig komoly lépéseket tett arra, hogy fizetési tekintetben a középiskolai tanárokéval azonos fizetést biztosítson a vallásoktató-lelkészek részére. Ez igen jelentős lépés lesz, mert egyrészt biztosítja azt, hogy a vallásoktató-lelkészek nem tekintik átmenetinek jelenlegi állásukat, másrészt pedig a theologus ifjak egy részét arra készíti, hogy teljes erejükkel és igyekezetükkel egyenesen erre a hivatásra készüljenek fel.

Egyrészt éppen ez a tény, hogy a vallásoktatói állásra való hivatásszerű előkészület hiányzik, másrészt pedig az egész munkaterület fejlődésben, forrásban levése elég alapul szolgál arra, hogy a vallásoktatók olykor-olykor összegyülekezzenek s legalább egyes fontos kérdésekben tájékozódást keressenek. Ezt a célt szolgálják úgy az egyházmegyei, mint az egyházkerületi valláspedagógiai konferenciák. — Eleinte inkább egyéni kezdeményezésből születtek e konferenciák, majd az Egyetemes Konvent kérte azok lehetőség szerinti megrendezését, most pedig az új vallásoktatási szabályrendelet kimondottan köteletségévé teszi az egyházkerületi vallásoktatási előadónak, hogy a kerületi valláspedagógiai konferenciákat évenként megrendezze.

Az ezévi egyházkerületi valláspedagógiai konferencia október 27. és 28. napjain volt Debrecenben, *D. Dr. Révész Imre* püspök irányítása és elnöklete alatt, ki nagy elfoglaltsága mellett is szakított időt arra, hogy a vallásoktatók között megjelenjék, szolgáljon s kifejezésre juttassa ennek a munkának egyházunk életében való nagy jelentőségét és fontosságát.

A konferencia több mint kétszáz résztvevővel — kik az egyházkerület egész területéről gyülekeztek össze — október 27-én reggel 8 órakor a Kálvintér 5. sz. Baltazár-teremben *D. Dr. Révész Imre* püspök áhítatával vette kezdetét, ami egyben a megnyitó beszédet is helyettesítette. Ján. 14: 6/a alapján rámutatott arra, hogy a keresztyén tanítás és útmutatás egyben mindig felekezeti tanítás és útmutatás, amint hogy így volt az a legrégebb időkben is. Végzetes baj azonban, ha vallásos nevelésünknek csak a vallásfelekezeti oldalát erősítjük meg, amint azt évtizedek óta állandóan tesszük. Így történhetik meg, hogy ifjaink és leányaink legderekabbjai az első csábítás alkalmával hűtelenek lesznek egyházukhoz. Vallásitanításunk legmélyebb kérdései nem theologiai és elvi megfontolások útján oldódnak meg, hanem csakis azáltal, hogy a vallásoktató találkozott-e Krisztussal, aki hordozza úgy őt, mint növendékeit. Szemléltetésül hivatkozott *Mott János* megállapítására, ki 1909-ben Debrecenben járván, a nem éppen kedvező tapasztalatok hatása alatt megkérdezte Balogh Ferenc professzort, hogy mit tettek eddig és mit tesznek ma ez állapot megváltoztatására, azért, hogy az ifjúság mélyebb, komolyabb és tisztább keresztyén életre jusson? Balogh Ferenc azt felelte: „Tesszük, amit tehetünk, hintjük a jó magot fáradhatatlanul, szakadatlanul.” Majd később *Mott János* megjegyezte: Igen, hintik

a jó magot, de nemzedéket nemzedék után visz el az ördög!

A kérdések legmélyére világító Igemagyarázat és buzgó imádság után *Dr. Imre Lajos* kolozsvári theol. professzor tartotta meg minden részletre kiterjedő előadását *A vallástanítás különböző módszerei* címen. Korreferense *Szele Miklós* Dóczi-intézeti vallástanár volt. Egyértelmű volt a megállapításuk, hogy a módszer ugyan fontos, de sohasem kerülhet jelentőségben az anyag és a cél fölé. A délelőtti folyamán hangzott el még *Dr. Karácsony Sándor* debreceni egyetemi tanár előadása: *A különböző korú tanulók jellemző vonásai* címen. Négy nagy csoportba osztotta a tanulókat: gyermekek, növekvő gyermekek, serdülők és adoleuskálók. A gyermekeket a játék érdekli, a vallásból is az, ami mese. A növekvő gyermekek számára a mítosz, a serdülők előtt a tekintély, az adoleuskálóknál a világnézet játszik fontos szerepet. A vallásoktatónak megfelelő módon viszonyulnia kell a gyermekekhez. A korreferensi tisztet *Dr. Farkas Pál* debreceni lelkipásztor töltötte be.

A délutáni előadások Püspök úr másirányú elfoglaltsága miatt *Tóth János* kunmadarasi lelkipásztor, egyházkerületi tanácsbíró elnöklete alatt folytak. *Dr. Incze Gábor* nagyváradai lelkipásztor *A szemléltetés jelentősége és módjai* c. előadásában rámutatott a szemléltetés alapelveire, majd a szemelvényekre, elmondott képre, dramatizálásra, primitív és művészi képekre, diapozitívre, filmre, amelyek egyformán eredményesen használhatók az anyag megrögzítésénél. Korreferens volt *Nagy József* hajdúhadházi vallásoktató-lelkész. — *Dr. Módis László: Tanterv, tankönyv, tanmenet és óravázlat* c. ezek gyakorlati jelentőségéről szólott. A tantervet minden vallásoktatónak ismernie kell, az előírt tankönyvhöz alkalmazkodnia és tanmenetet készítenie. Az óravázlat készítése nem kötelező. A korreferensi szolgálatot *Nemes Ferenc* berettyóújfalui vallásoktató-lelkész végezte. — A nap *D. Dr. Illyés Endre* lelkészképzőintézeti tanár áhítatával ért véget.

Október 28-án reggel 8 órakor *Narancsik Imre* nagymuzsalyi lelkipásztor áhítata vezette be a konferencia további munkáját, mely *D. Dr. Illyés Endre* elnöklete alatt folyt tovább. *Dr. Czegléd Sándor* debreceni egyetemi tanár *A Heidelbergi Káté tanításának előnyei és nehézségei* címen tartotta meg a konferencia utolsó előadását. Elvi alapokon igyekezett igazolni a Káté tanításának helyességét és szükségességét. Korreferense *Dr. Bartha Tibor* munkácsi vallásoktató-lelkész volt. A konferencia többsége ugyancsak elvi, de gyakorlati indokok alapján is a Káté tanítás ellen foglalt állást.

Az előadásokat általában igen élénk eszmecsere követte s ezek kapcsán is igen sok hasznos gondolat, ötlet, tapasztalat és meglátás került napvilágra. A konferencia egésze s egyes előadásai iránt megnyilvánult rendkívül nagy és élénk érdeklődés bizonyította, hogy nagy szükség van a kérdések közös megbeszélésére. A konferencia *Dr. Illyés Endre* zárószavaival ért véget.

A déli órákban az egyházmegyei vallásoktat. előadók és szakfelügyelők zártkörű értekezleten tárgyalták meg az egyházkerületi előadó irányítása mellett az adminisztratív teendőket és a látogatás szempontjait.

Dr. Módis László.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

A nagykereki gyülekezetnek november 7-én ünnepnapja volt. Ez alkalommal tartotta a Magyar Evangéliumi Munkás Szövetség zászlóbontását Nagykerékben. A délelőtti istentiszteleten Gáspár Béla budapesti lelkipásztor, a MEMSZ ü. elnöke hirdette az Igét, majd a Gazdakörben nagyszabású előadásában ismertette a MEMSZ célkitűzéseit. Este vallásos est volt, melyen Csávás Sándor bojti lelkipásztor, e. m. missziói előadó bibliamagyarázata után *Dr. Incze Gábor* nagyváradai lelkipásztor tartott előadást Bécsről, majd Balla Árpád budapesti sajtólelkész, a MEMSZ főtitkára a MEMSZ szolgálatáról és eddigi eredményeiről szólt. A vallásos est műsorát Benedek Lajos igazgatótanító hegedűjátéka, Horváth József tanító orgonakiséréte és Herczegh János új, most választott kántor énekszámait tette teljessé. A vallásos estet Hegedűs Kálmán lelkipásztornak, aki az egész napot rendezte — imája vezette és zárta be.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A vértesi református templomot a hívek tiszteletreméltó áldozatkészsége megújította. A régi avult zsindeletető helyett a templomot apró piros cseréppel fedték be, a toronytetőt rozsdáálló, sötétzöld festékkel látták el s belül a templomot hófehérre kimeszeltették. A hatalmas méretű, széles és magas boltíves templom így megújítva: a templomszentelés alkalmával mindenkire a legkellemesebb benyomást tette. Az ünnepi beszédet *Dr. Szász Imre* esperes, a hálaadó imádságot pedig a helybeli lelkipásztor, *Dobrossy Zoltán* tartotta. A délutáni vallásos ünnepélyen Földesné Hajdú Boriska értékes előadásával, *Dr. Szász Imréné* szövegével, *Dr. Szász Imre* hitépítő előadásával és Szilágyi Erzsébet szavaltával jó emlékezetben maradó lelkiépüléssel szolgáltak. A rendkívül nehéz anyagbeszerzési viszonyok között úgy az építési anyagokat, mint a szükséges pénzt a legmegnyugtatóbb módon sikerült elintézni. Istené legyen a hála és dicsőség!

HALOTTAINK

Kiss Antal, nyugalmazott berettyószentmártoni református lelkipásztor, a Signum Laudis tulajdonosa, életének 82., boldog házasságának 55. évében, folyó évi november hó 7-én csendesesen elpihent. Porsátorát november 9-én, a berettyóújfalui református templomban megtartott gyászszertartás után kísérték örök nyugalomra. A pátriárkai kort élt hű szolgálatát emléket őrizzük kegyelettel. A B. F. R. A.

KRÓNIKA

TANÁRI SZÉKFOGLALÓ ÜNNEPÉLY

volt a debreceni ősi Kollégium Oratóriumában az elmúlt vasárnap, november hó 7-én délelőtt fél tizenkét órakor. A régebbi időkben állandó rendtartás volt az, hogy a Kollégium kötelékébe tartozó professzorok és tanárok székhelyükön tanulmánnyal foglalták el tanszékeiket. Ez a tiszteletreméltó ősi rendtartás az első világháború idején megszűnt. Most pedig a Kollégium közös tanári karának javaslatára restauráltott mindazok örömeire, akik az ősi Kollégiumot szeretik és szolgálják. A mostani ünnepély keretében megnyitó beszédet mondott *Dr. Péter Zoltán*, a Kollégium új igazgatója. Ugyancsak ő tartotta, mint tanárképzőintézeti tanár,

az első székhelyi előadást „A nevelés, mint a lélek vezetése” címen. Utána Dr. Otrókocsi Nagy Gábor gimnáziumi tanár értekezett: „Kollégiumi diákok a Kollégiumról” címen. Csenki Imre tanítóképzőintezeti tanár székhelyi előadásának a címe: „A cigányhangsors problémája” volt; ezt az előadást Szendy Tihámér hegedűművész kitűnő szaktudással illusztrálta. Végül Szabó Béla tartott rövid előadást e címen: „Kirándulás Tóth Árpádkhoz.” A tanári székhelyi előadók egy-egy hosszabb és kimerítőbb tanulmány részletei, keresztmetszetei voltak; szemelvényes bemutatók 15—20 perces időre korlátozva. Minthogy a mostani tanévtől kezdve újból meg fog jelenni a Kollégium Évkönyve: abban mindenik dolgozat teljes terjedelmében napvilágot lát majd a folyó iskolai év végén. A magasszínvonalú ünnepély végén D. Dr. Révész Imre püspök köszöntötte a Kollégium négy új professzorát, akiknek a lelki világába most alkalmunk volt bepillantani, akikre nyugodt lélekkel bízhatja az egyházkerület az ifjúság vezetését, mert nemcsak mint professzorokat, hanem mint konfesszorokat: hitvallókat, hitükről bizonyosságot tevőket is ismerhettük meg. Az Oratóriumot színűltig megtöltő szép közönséget az elnöklő püspök a Kollégium szeretetére és áldozatos támogatására buzdította. Őszinte örömmel üdvözljük a hosszas álomból újra felébresztett tanári székhelyi ünnepély megrendezőit. Ez az az út, amelyen a Kollégium visszatér a régi piedesztálra s maradék nélkül betölti nagy misszióját Anyaszentegyházunk és a magyar nemzet életében. Beszámolóink teljességéért hadd említsük meg azt is, hogy a székhelyi ünnepély meghívójára Fekete László debreceni református tanító, a Kollégium egykori növendéke készítette, a Kollégium főépületét is magában foglaló, magyaros ornamentikájú keretdíszítést.

Református egyházunk emblémái. Vettük a következő levelet: Kedves szerkesztő testvérek, vidéki ember vagyok, ritkán fordulok meg Debrecenben. Ha jövők és kommissióim ellátásán túl még valami kis szabadidőm marad: boldogan sietek református intézményeink megtekintésére. Így a múlt héten az új egyetemi református templomot tekintettem meg kívül-belül. Boldogemlékű Csikesz Sándor szellemalakja jelent meg lelki szemem előtt s önkéntelenül azt sóhajtottam: ez a templom az ő gondolata... Nagy meglepéssel szemléltem a remekbekerült, modern hajlékot. Nem teszek semmi kifogást. Mégis az utolsó áttekin-téskor, a külső oszlopos kiképzés és a torony szemlélése közben, az a gondolat ébredt fel lelkemben: miért nincsen a mi tornyainknak egységes és karakterisztikus, tipikus református kiképzése? Lám, ennek az impozáns szép templomnak a tornya is olyan, mint ha valami kilátótorony volna. Afféle a budapesti Pozsonyi-úti új református templom tornya is. És általában az újabb időben épült vagy tervezett református templomoknál, a tervezők mintha keresnének valami újfajta megoldást. Határozatlan és bizonytalan mindenik templomstílus. Kíséröm a debreceni egyetemi templomnál említette, hogy a torony eredeti terve nem ilyen volt, módosított s szeretem hinni, hogy ez a módosított terv már a Csikesz halála után fogadtatott el. (Ez tévedés! Szerk.) Az én egyszerű elgondolásom tehát az volna, hogy ragaszkodjunk tisztas hagyományainkhoz s a torony legfelső díszé legyen minden körülmények között a betlehemi csillag, annak bizonyosságára, hogy ezt látva, bölesek és pásztorok járuljanak a kegyelem királyi széke elé... A csillag alatt elmaradhatatlannak tartom a vitorlát, rajta az évszámot, csak úgy, mint a debreceni Nagytemplomnál látható. Végül jöjjön a föld kerekességét ábrázoló gömb, melynek a régiek magyarázata szerint az volt az értelme, hogy Jézusnak teljes hatalom adatott mennyen és földön (Máté ev. 28:18). Nagyön ízlésellenes tartom a földgömb és csillag közé felnyársalt kakast. Igazság szerint régen ez szélvitorla volt (mint a neve is mutatja: szélkakas), mely egy tengelyszerű rúdra erősítve, farkával a csillagot tartó vasoszlophoz támaszkodik, s orrával mutatja mindig, hogy merrefelé fú a szél. De még ennél is jobb

megoldásnak tartanám azt, ha a „szélkakas” a templomtető hátsó részére helyeztetnék. A betlehemi csillag és a földgömb jelképes kiábrázolásához valahogy nem illik, mert eltörpül, a Krisztusát megtagadó Péterre emlékeztető „szélkakas”. Mint érdekességet említem, hogy Franciaországban a templomok tetején ragyogó aranyos kereszt alatt és a földgömb között mindenütt ott van ez a vitorlaszerű, tehát forgó és szélirányt jelző kakas. De sehol a felnyársalt kakas... Kedves szerkesztő testvérek, futó hangulatok voltak ezek, amelyeket itt papírra vettem. Hálás leszek, ha közreadják, nem egyébért, csak hogy másokban is gondolatokat ébresszünk általuk. Egyet azonban a futó s talán el is tűnő hangulatokon túl is a legkomolyabban fenntartok: az egyetemi templom tornyáról azonnal levétegném az irdatlan nagy szöges buzogányt. Mert a buzogány nem csillog és nekünk a buzogány sohasem volt és nem is lesz emblémánk. (Aláírás.)

Kiss Ferenc professzor a Szeretetszövetséget felajánlotta az egyháznak. A Protestáns Napok alkalmával zajlott le Budapesten az Országos Református Szeretetszövetség impozáns ünnepélye, amelyen a Szeretetszövetség alapítója és tizenkét éven át páratlan buzgalma és járadhatatlan ügyvezető igazgatója: Dr. Kiss Ferenc ny. egyetemi tanár tartott előadást. Az agg férjű előadása során kijelentette, hogy eredeti elgondolásával ellenkeznek, ha a Szeretetszövetség megmaradna továbbra is egyesületi munkának. Az egyesületi forma jó volt a szervezés idején, mert megkönnyítette a kezdet nehézségein való átjutást. A Szeretetszövetség eddigi fejlődése megmutatta, hogy Isten szerint való kezdeményezés volt. Most „megtehető lesz a második nagy lépés: a Szeretetszövetség átadja magát az egyetemnek és az egyetemnek, hogy építse ki belőle az egyház még hiányzó szeretetközösségi oldalát szervezze meg egységesen a diakóniai munkát”. Élete utolsó előadására szánt megrázó beszéde végén ezeket mondotta a nyolcvanéves Kiss Ferenc: „Én már a nagy küszöb előtt állok, búcsúzól az agg János apostol szokásos köszöntésével zárom utolsóim szánt mai előadásomat: Fiakaim, szeressétek egymást!” Fentiekhez nem szükséges kommentárt fűzni. Kiss Ferenc csodálatosan eredményes munkája által kilöröthetetlenül beírta nevét egyházunk történelmébe. Második nyugalombavonulása alkalmából a nagy férjűnek kijáró tisztelet hangján köszöntjük és kívánunk neki még számos nyugodt esztendőt!

Lelkészszentelés lesz folyó évi november hó 24-én reggel 8 órakor, az egyházkerületi közgyűlés alkalmából. Az erre vonatkozó, most megjelent sorrend a következőket tartalmazza: I. A templomi elhelyezkedés rendje. (Ennek közlését itt mellőzzük, az ott megjelenők a helyszínen nyerneik tájékozódást.) II. A lelkészszentelés rendje. 1. Fennálló ének a XLVI. zsolt. 1. verse. 2. Derekas ének a CXXXIV. zsoltár 1., 2., 3. v. 3. Szentírást olvas és imádkozik a Püspök. 4. Középenek (fennállva) a 32. dicséret. 5. Igét hirdet és az Úr imádságát elmondja a Püspök. 6. Gyülekezeti ének a 225. dics. 1. és 2. verse. Ez éneklés alatt a felszentelendő atyafiak helyükről előjönnek és felállnak az Úrasztala korlátai körül. 7. A Püspök fohászt és az eskütételt bevezető szavakat mond. 8. Az egyházkerületi lelkészi főjegyző a felszentelendők egyenként bemutatja, amikor is a nevükön szólítottak előlépnek. 9. A Püspök kérdésére, hogy készek-e magukat a szent hivatalra esküvel elkötelezni: igenlő felelet után, a lelkészi főjegyző előolvasása szerint szívre tett kézzel esküt tesznek. Az eskü előtt a gyülekezet feláll. 10. A Püspök felhívására a felszentelendők az Úrasztala korlátai mellett térdre borulnak, s ekkor a Püspök, az egyházkerület lelkészi főjegyzője és az esperesek kezükkel a felszentelendők fejére teszik és orgonakíséret nélkül, a felszentelendőkkel együtt eléneklik a 63. dicséret 3. versét. 11. A Püspök felszentelő és kibocsátó igéket mond (I. Isten-tiszteleti Rendtartás 161—162. l.), a vének pedig a felszentelendőket egy-egy bibliai igével (és kizárólag csak azzal) megáldják. 12. A gyülekezet elfoglalja helyét és elénekli a 229. dicséret 1., 3., 4. verseit. 13. Ez éneklés alatt a felszentelt atyafiak a Püspök és az egyházkerületi főgondnok elé járulnak, velük kezét fognak, azután ülőhelyükre visszatérnek. 14. A felszentelt atyafiak közül egy röviden köszönetet mond az egyházkerületi közgyűlésnek. 15. A Püspök az Úrasztalánál könyörög az anyaszentegyházért és a felszenteltékért s megáldja a gyülekezetet, amely az imádság és áldás alatt fennáll. 16. Záróének (ülve) a XC. zsoltár 9. verse.

Egyházkerületi missziói bizottsági ülés tartatott november 8-án hétfőn délután, az egyházkerületi közgyűlést elő-

készítő bizottsági gyűlések rendjén. Méltán vonzott nagy érdeklődést ez a gyűlés, mert az egyházkerület új missziói lelkésze, Tamás Ferenc, mint missziói előadó, ez alkalommal terjesztette elő első jelentését, amely a bizottságból az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztetik. A nagy gonddal és hozzáértéssel készült jelentés örömmel adott számot arról, hogy a missziói munka az egész egyházkerületben emelkedést és gyarapodást mutat. Számszerűen is, de tartalommal is gazdagodott a gyermekistentiszteletek és vasárnapi iskolák száma. Az ifjúsági és lánykörökből újabb munkatársak sorakoznak a vasárnapi iskola zászlója alá. A KIE- és leventemunka is előhalad, bár sok helyen a kettőt összevették, vagy egy kalap alá veszik, ami nem helytálló. Kívánatos volna, hogy az ifjúság számára minden nyáron és minden egyházmegyében táborozással egybekötött konferenciák tartassanak. Gyarapítandók a népfőiskolák és pedig nem csak fiúk, hanem lányok számára is. A felnőttek lelkigondozása halványabb képet mutat. Kivált a férfiakat nehéz a Biblia köré gyűjteni. Kívánatos volna, hogy presbiteri konferenciák gyakrabban tartassanak. Meg kell teremteni a házi istentiszteleteket s a rendszeres családlátogatást. Rendezendő a szegényügy, az iratterjesztés, a szekták elleni küzdelem a vasárnapi munkaszünet védelme. **Okvetlenül egységes missziói program készítenő.** A hadbavonultak gondozása megnyugtató képet mutat. Nagy áldásai mutatkoznak máris a barátikai missziós telepnek, ahol nemcsak népfőiskolák és nyári táborozások, hanem lelkési csendes napok is tarthatók. Előadó bemutatta a **Lélek Kardja** című új, egyházkerületi háborús kiadványt, mely 15 ezer példányban jelent meg és háromnegyedrészt ingyen kiosztásra küldötték szét a fronton lévő katonáknak. A tanyákon iratokat és újságokat sürgetnek: a tanyai vallástani és cöljaira speciális vallástani kézikönyvre volna szükség. Említés történt arról is, hogy reménység van tizenkét szórványmissziói lelkési állás megszervezésére. Javaslattal hangzott el az iránt, hogy a leány munka érdekében egyházkerületi leánytitkári állás létesíttessék: a nőszövetség mindenütt szerveztessék meg... Hálát kell adnunk Istennek, hogy így megmutatja az órállóknak a teendők rendjét - megláttatja nyilván a bajokat és a reájok illő medicinát. Mindez azonban nem elég. Isten lelke indítson el minden munkabírókat a bűnbánat és cselekvés nagy útjára!

A barátikai népfőiskolai tanfolyam megnyitása. A Tiszántúli Református Egyházkerület Barátikai Missziói Telepén egy háromhetes népfőiskolai tanfolyam kezdődött a KIE-LOK megbízásából. Nyolc községből gyülekeztek össze ifjak. A tanfolyam november 9-én kezdődött, Acs Mihály, a tanfolyam vezetője prédikált, Vadai Béla esperes a tanfolyamot ünnepélyesen megnyitotta. Örömmel adunk hírt a barátikai missziós telep munkaköre kibontakozásáról.

Sesztina Nagybákay Jenő a debreceni református egyház presbitere, volt felsőházi tag, ötvenéves házassági jubileuma alkalmából, Isten dicsőségére, hat és fél holdas tanyás földet ajándékozott végrendeletileg a debreceni kistemplomi egyházzrésznek, melynek tanácsosa az egyházzrész megalakulása óta és amely egyházzrész őt presbiterré is választotta. Az aranylakodalmi ünnepély folyó évi november 11-én a Kistemplomban, ugyanazon órában tartatott meg, amelyben ötven évvel azelőtt, néhai Könyves Tóth Kálmán Sesztina Nagybákay Jenőt feleségével, Csanak Margittal megeskette.

Az egyházkerület jog- és pénzügyi bizottsága multheti gyűlésének három kiemelkedő határozata volt: 1. tervbe van véve egy egyházkerületi leánytitkári állás megszervezése: amíg a szervezés perfektuáltatik, a leánytitkárt addig is be óhajtják állítani ideiglenes minőségben, 1944 január 1-től. A gyülekezeti leánymisszió ügye az állás szervezését és sürgős betöltését teljesen indokolja; 2. a szórványban élő református hívek gondjait a jövőben intenzívebben óhajtja felkarolni az egyházkerület: erre a célra kétféle lélekszámútan járulékok bevezetése javasoltatik az egyházkerületi közgyűlésnek; 3. javasoltatik, hogy a theologus ifjúság segélyezését fokozza az egyházkerület: terv szerint az ifjak túlnyomó többsége ingyenes ellátásban fog részesülni.

Akik szeretetben találkoznak, azok megértik egymást. A derecskei református egyház II. számú női bibliaköre már hosszú esztendőket óta nagyon áldott munkát végez azzal, hogy minden hónapban egyszer összegyűjti Derecske vezetőretegét egy teaest keretében s alkalmat ad arra, hogy emberek itten egymással találkozhassanak és közös problémáikat a fehér asztal mellett megbeszélhessék. A teaestet minden alkalommal magas nívón mozgó műsor előzi meg. A műsor középpontjában ilyenkor mindig a legkiválóbb

előadók szerepelnek a legmélyebb és legaktuálisabb problémákkal. A novemberi teaesten az ünnepi szónok **Arany János Pascal** nagyváradi premontrai kanonok volt, aki a „Krisztus által értelmezett szegénység” címen tartott egy nagyon mély nyomokat hagyó előadást. Ebben az előadásban azonban mégsem az előadás gyönyörű gondolatai ragadtak meg, hanem az a tény, hogy a református intelligens asszonyok bibliakörén egy római katolikus szerzetes jelent meg s szolgált egy olyan estén, amelynek a tiszta jövedelme a református lelkészek özvegyeinek a szükségét van hivatva enyhíteni. Derecske község közönsége felekezeti különbség nélkül nagy tömegben jelent meg ezen az estén. Lehet, hogy sokakat a kíváncsiság is hozott el. Azonban ez a kíváncsiság csakhamar örömmé változott akkor, amikor látták azt az őszinte és mély barátságot, amelyet a bibliakör vezetőlelkésze Dr. Tomay Dezső és a fent nevezett kanonok egymás iránt mutatott. Jólesett látni és hallani így együtt őket. Ha pedig valaki megkérdezte volna, hogy hogyan lehetséges ez a mély barátság a református lelkész és a római katolikus szerzetes között, annak is megfelelt Arany Pascal előadásának az a része, amelyben ezt a kijelentést tette: „akik szeretetben találkoznak, azok megértik egymást”. Derecske község közönségének szívében mély nyomokat hagyott ez az este s áldásos következményei bizonyára nem maradnak el.

Beszédes számok Amerikáról. A gonosztévők és a hitelenség közötti kapcsolatot kereste az egyik híres amerikai bíró a losangelesi Evening News hasábjain. Egyik kollégájával végzett kutatásai alapján az aktákból megállapította, hogy 20.000 büntény elkövetőjü közül két százaléknál is kevesebb azoknak a száma, akik hívők voltak. Legtöbbjé a büntény elkövetése előtt már öt évvel megszakított minden kapcsolatot egyházával. Ezért a gyilkosságok elkövetésében Amerika a világ összes országai között első helyen áll. A gyilkosságok átlagos száma négyszer annyi Észak-Amerikában, mint 35 más országban. 1936-ban Amerikában 10,232 gyilkosság történt, majdnem 2000-rel több, mint 35 más országban, holott az Egyesült Államok lakóinak száma 128 millió, míg a 35 országé összesen 449 millió. Még ijesztőbb a kiskorú bűnözők száma. A gyilkosok és egyéb bűnözők száma többnyire a fiatal bűnözők közül kerül ki, mégpedig a 25 éven aluliakból. Az elvált házasságokból származott ifjú bűnözők száma százalékban 68%, szemben a rendezett házasságból származó bűnözőkével, akiknek arányszáma 61%. Ennek oka az, hogy a templomba járók százaléka Amerikában 49,3%. A templomlátogatóknak az egész világon ez a legkisebb százaléka, nem számítva ide természetesen a Szovjetuniót. Ezzel szemben túlnyomó százalékban az ifjúság a vallástalan iskolákat látogatja. (Sonntagslocke, 1943 aug. 29.)

HIVATALOS ÉRTESETÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5123—1943. szám. TÁRGY: Lelkészképesítő vizsgák ideje 1944 februárjában.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Az érdekeltekkel leendő közlés végett tudatom, hogy az I. lelkészépesítő szóbeli vizsgálat idejéül az 1944. évi február 9. (kilencedik) napján délelőtt 9 órát; a II. lelkészépesítő szóbeli vizsgálat idejéül pedig 1944. évi február hó 10. (tizedik) napján délelőtt 9 órát tűztem ki. Mindkét vizsgálat a debreceni Kollégium épületében tartatik.

Az I. lelkészépesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat febr. 7-én délután 3 órától, a II. lelkészépesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat pedig február 7-én délelőtt 9 órakor a Kollégium kistanácstermében kezdődik.

Mind az I., mind a II. lelkészépesítő vizsgálatra jelentkezők a vizsgálatot megelőzőleg 1 (egy) hónappal, tehát 1944. évi január 7-ig bezárólag tartoznak okmányait (theologiai végbizonyítvány, illetőleg I. lelkészépesítő vizsgálati bizonyítvány, az összes szolgálati bizonyítványok a theologiai tanfolyam bevégezése, illetőleg az I. lelkészépesítő vizsgálat letétele óta) a lelkészépesítő vizsgálatigazgatóhoz, illetőleg a II. lelkészépesítő vizsgára jelent-

kezők az egyházkerületi főjegyzőhöz (Dr. Ferenczy Károly, Debrecen, Széchenyi-u. 4.) beküldeni, hogy az esetleges hiányok pótlására idő álljon rendelkezésre.

Közlöm, hogy a II. lelkészkepesítő vizsgálati bizottság csak olyan szolgálati bizonyítványt fogad el, amelyben nemesak a segédlelkézi szolgálatra történt bejegyzés, hanem legalább kétévi időtartamra a lelkézi szolgálatok igazolása is benne foglaltatik.

A házi írásbeli dolgozatok és minden más tudnivaló tárgyában 3400—1942. és 3157—1943. sz. körlevelemben intézkedtem (megjelent a Debreceni Protestáns Lap 1942. évfolyam 116. és 1943. évfolyam 330. l.).

Az egyházkerületi közgyűlés az I. lelkészkepesítő vizsgálatra jelentkezett, dolgozatukat szabályszerűen beadott, de a vizsgálatokon megjelenni nem tudott atyafiak dolgozatai érvényesítése ügyében 382—1941. kgy. sz., a II. lelkészkepesítő vizsgálatra nézve a 11—1941. sz. a. rendelkezik.

A lelkézi szolgálati napló beküldése és bejegyzéseinek igazolása tekintetében a 2312—1942. sz. körlevelem utolsó bekezdésében foglaltak az irányadók. (Megjelent a Debreceni Protestáns Lap 1942. évf. 74. lap.)

A dolgozatok beadási határideje 1943 december 1.

A dolgozatok a szokott negyedív formában, bekötve, lapszámozva, géppel írva adandók be a fenti határidőig a lelkészkepzőintézet igazgatójához, illetőleg az egyházkerületi főjegyzőhöz, akik fel vannak hatalmazva, hogy bekötésen, lapszámozatlan, vagy olvashatatlan írású dolgozatokat ne fogadjanak el.

A dolgozatokkal egyidejűleg küldendő be a lelkészkepzőintézeti igazgatóhoz, illetőleg az egyházkerületi főjegyzőhöz 60 (Hatvan) pengő vizsgálati és pecsétdíj és 30 fillér kézbesítési díj is. Tudatom az érdekeltekkel, hogy az illetéki díjszabás alapján az I. lelkészkepesítő oklevélre 2 P-s, a II. lelkészkepesítő oklevélre 10 P-s okmánybélyeget kell felragasztani, amelynek ára a vizsgálati és pecsétdíjjal együtt szintén beküldendő.

Szigorú mihez tartás végett közlöm az érdekeltekkel, hogy a dolgozatok beadására kitűzött *fenti határidőnek meghosszabbítására semmiféle címen, még a legsúlyosabb vis maior esetén sem leszek hajlandó.* Idevonatkozó kéréseket hivatalom el sem fogad senkitől.

Debrecen, 1943 november 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a **Kiadóhivatal** címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 P.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

4939—1943. szám.

PÁLYÁZAT

a máramaros-ugocsa református egyházmegyébe kebeleztet, elhalálozás folytán megüresedett *técsői református lelkipásztori állásra*. A lelkész javadalma: 1. A parókián tisztességes lakás, tágas udvar, fa- és szekérszínnel, sertés-, baromistállókkal ellátva. 2. A temetőkert használata. 3. 13 kat. hold szántóföld. 20 kat. hold rét, melynek adóját az egyházközség fizeti. 4. Kézpénz 1800 K, azaz Egyezernyolcszáz aranykorona, mely az egyház pénztárából havi előleges részletekben fizetetik. 5. Temetési stóla. 6. Apafi-féle sóalapítvány jövedelme Pálosremete lelkigondozásáért évi 618-65 P. 7. 26 öl tűzifa. 8. Legeltetési jog az állandó legelőn 7 hold föld után. 9. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 59,336—1942. II. sz. a. kelt rendeletével évi 544. Ötszáznegyvennégy pengő fuvar költséget engedélyezett s ugyanakkor a lelkézi kongruát évi 1793-88 P-ben, azaz évi Egyezerszázkilencvenhárom pengő és 88 fillérben állapította meg. Pályázati határidő november 25. Pályázati kérvények Református Helyettes Espereshez küldendők Fancsika, Ugocsa vármegye. Az állás 1944 május 1-én foglalandó el.
Debrecen, 1943 október 30.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Baktalórántháza református presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *orgonista-kántortanítói* állásra. Javadalma: 17 kat. 03 □-öl szántóföld. 457 □-öl szőlőföld. 10-5 q gabona. 2-5 q búza párber, 16 m kemény tűzifa beszállítva, kézpénz 80 P. Bácsai-alap kamata 21 P. Ismétlőiskolások tanításáért 54 P 34 fillér. Stóla és fizetéskiegészítő államsegély. Helyi javadalom értékegysége 40, melynek fele kántori javadalom. Természetbeni lakás, három szoba, konyha, kamara, pince s melléképületek. Kötelessége: a presbitérium által reábizott osztályok — ezidőszert IV—VIII. vegyesosztályok vezetése, kántori teendők végzése, belmissziói munkában kötelező segédkezés, egyházi énekkar vezetése, presbitéri jegyzőkönyvek vezetése. Lelkészi akadályoztatása esetén helyettesítés. Járási székhely, posta s körjegyzőség helyben. Pályázati határidő megjelenéstől számított 21 nap. Állás azonnal elfoglalandó. Orgonázni tudás bemutatására személyesen megjelenőnek, ha az állásra megválasztatik — útiköltsége megtérítetik.

Csenger református egyházközsége 21 napi határidővel pályázatot hirdet héttanerős iskolájánál a nyugdíjazás folytán megüresedett *I. sz. kántortanítói* állásra. Javadalom: 1. Lakás természetben. 2600 □-öl kert vagy kertválság évnegyedenként előre fizetve. 3. Három katasztrális hold 172 □-öl föld természetbeni haszonélvezete. 4. Tíz q 9 kg búza. 5. Tizenkettő köbméter fa beszállítva. 6. Államsegély. 7. Hatszáz P kézpénz, évnegyedenként előre fizetve. 8. Stóla. Kötelesség: A reábizott osztály vagy osztályok vezetése. Mindennemű kántori teendő végzése. Egyházi énekkar vezetése. Belmissziói munkákban segédkezés. Akadályoztatás esetén lelkipásztor helyettesítése. November 28-án énekpróba. Amegválasztott útiköltségét egyházközség megtéríti. — Vasút, posta, orvos, gyógyszerár helyben. Villanyvilágítás, járda van. Szatmárnémeti közel. Naponta többszöri vonatközlekedés. Autóbuszjárat. Iskolaszéki elnök.

Csonkapapi (utolsó posta Mezőkaszony) református egyházközsége pályázatot hirdet most szervezett *III. sz. tanítói* állásra. Javadalom: alapfizetés 10%-a, lakbér vagy természetbeni lakás, államsegély. Kötelesség: reábizott osztályok tanítása, belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő 21 nap.

Doboz református iskolaszéke *VI. sz. tanítónői* állásra 21 napi határidővel pályázatot hirdet. Lakbér, fizetés és kötelesség törvényszerű.

Fegyverneki református egyházközsége egytanerős *I—VI. osztályú* iskolájában *kántortanítói* állásra pályázatot hirdet 21 napos határidővel. Nők is pályázhatnak.

Forgolány református iskolaszéke december 5-i határidővel pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *I. sz. kántorsággal egybekötött tanítói* állására. Tanítói javadalma: 10% helyből, 90% államsegély, két szoba, konyha, előszobás lakás melléképületekkel, veteményes és gyümölcsös kerttel. Kántori javadalma: 5 kat. hold szántó 3 öl tűzifa beszállítva, 900 kg búza, 2 legeltetési jog és stóla. Kötelessége törvényszerű. Tanítónők is pályázhatnak.

Hegyközpályi református egyházközsége presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Tanítói javadalom: 10 kat. hold föld, 6 m³ tűzifa természetben beszállítva. Államsegély. Kántori javadalom: lakás kerttel és melléképületekkel. 5 kat. hold és 1212 □-öl föld a beltelekkel együtt, 6 m³ tűzifa természetben beszállítva, 6 q búza, jelenleg hatósági áron megváltva. Stóla. Kötelesség: I—VII. vegyesosztály vezetése, kántori szolgálat, énekkar vezetése, belmissziói és ifjúsági munkák, akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. Pályázati határidő 21 nap. Választás jogerőre emelkedése után az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények Református Lelkészi Hivatal, Hegyközpályi (Bihar m.) küldendők.

A **hegyközszentmiklósi** református egyház *II. sz. tanítói (női)* állására két heti határidővel pályázathirdet. Fizetés és kötelesség törvényszerű. Kérvény Református Lelkészi Hivatal, Hegyközszentmiklós címre küldendő.

A **huszti** református egyházközség pályázatot hirdet tanítójának lelkipásztorra választása következtében megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: háromszobás lakás kerttel. Havi 20 P az egyháztól, a többi államsegély. Belmissziói munkáért külön járulék havi 20 P. Kántori javadalom: 306 P. Sóalapítvány. 2 hold szántóföld (jelenleg bérbeadva). 3 öl tűzifa. Énekkar vezetésért havi 20 P.

Temetési stóla. Kötelessége I—IV. osztályú vegyesiskola vezetése, énekvezérei teendők, belmissziói munkákban segédkezés, lelkes akadályoztatása esetén helyettesítés. Pályázhatnak okleveles kántortanítók. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. *Református Iskolaszék.*

A **tiszafüredi** református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *VII. sz. női tanítói* állásra. Javadalom: a törvényes tanítói fizetés, amelyből helyi javadalom 20%. Illetményhivatal útján a helyi javadalom pontos fizetése is biztosítva van. Törvényes lakbér, illetőleg alkalomadtán természetbeni lakás. Kötelesség: a presbitérium által megállapított osztályok tanítása, egyháztársadalmi munka, különösen a református leányegyesület keretében. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. — Zenei képzéssel bírók előnyben részesülnek.

Máv-menetrend.

Érvényes 1943 november 1-től.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK INDULÁSA

Debrecenből

indul	hová	érkezik	indul	honnan	érkezik
0-40	Budapest nyugati	8-20	20-10	Budapest nyugati	2-49
3-21	Budapest keleti	10-25	23-46	Csap	3-10
4-15	Nyíregyháza	5-35	2-05	Nyíregyháza	3-10
4-15	Ungvár—Uzsók	14-14	23-40	Máramaros-ziget-Szatmárnémeti (átsz. seb.)	4-37
4-47	Budapest ny. (sebes)	9-30	6-01	Püspökladány	7-10
5-00	Körösmező	16-24	5-51	Nyíregyháza	7-14
5-05	Nagyléta-Vértes	6-06	4-48	Nagyvárad	7-20
5-08	Füzesabony	8-41	6-16	Nagyléta-Vértes	7-20
5-27	Nagyvárad	7-45	6-16	Érmihályfalva	7-27
5-48	Tiszalök	8-10	5-25	Tiszalök	7-41
6-20	Nyíregyháza	7-40	4-51	Tiszafüred	7-50
8-20	Budapest kel. (gysin.)	11-00	7-37	Derecske	8-10
9-10	Nagyléta-Vértes	11-10	6-15	Ungvár (sinautó)	8-18
12-29	Körösmező (sebes)	19-47	5-24	Csap	9-02
12-35	Nyíregyháza (sebes)	13-32	7-51	Nyíregyháza	9-02
12-35	Csap	16-29	3-23	Máramarossziget	11-01
14-20	Püspökladány	15-29	9-20	Tiszalök	11-35
14-40	Füzesabony	18-08	7-20	Budapest nyug. (seb.)	12-10
14-52	Tiszalök	17-08	9-40	Füzesabony	13-00
14-53	Nyíregyháza	16-16	12-31	Nagyléta-Vértes	14-11
14-53	Csap	18-35	12-04	Csap	15-20
15-25	Máramarossziget	22-31	14-23	Nyíregyháza (sebes)	15-20
15-34	Nagyvárad	18-01	8-36	Körösmező (sebes)	15-24
15-40	Budapest nyug. (seb.)	20-25	14-45	Nagyvárad	17-21
16-35	Nagyléta-Vértes	17-42	17-10	Nyíregyháza	18-25
19-00	Ungvár (Árpád)	21-07	17-24	Érmihályfalva	18-38
19-06	Püspökladány	20-15	17-30	Püspökladány	18-39
19-10	Érmihályfalva	20-27	16-15	Budapest kel. (gysin.)	18-57
19-12	Nagyvárad	21-37	18-51	Nagyléta-Vértes	19-58
19-18	Tiszafüred	22-26	18-59	Tiszalök	21-16
19-27	Tiszalök	21-48	19-28	Nagyvárad	21-44
19-30	Nyíregyháza	20-51	19-00	Füzesabony	22-23
19-30	Csap	23-03	18-00	Budapest nyug. (seb.)	22-31
19-30	Ungvár—Hajasd	23-07	17-35	Püspökladány—Budapest kel. (átszál.)	23-04
22-41	Szatmárnémeti—Körösmező (átszál. seb.)	9-23	21-55	Püspökladány	23-04
22-56	Nyíregyháza	0-18	17-55	Ungvár	23-25
			22-05	Nyíregyháza	23-25
			13-00	Körösmező	23-43

TARTALOM:

Uray Sándor: Misszióvasárnap
Dr. Péter Zoltán: Megnyitó beszéd
Dr. Módos László: Egyházkerületi valláspedagógiai konferencia
Hírek az egyházmegyékből — Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Máv-menetrend — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1943—2608.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melegé pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
Díjta a n felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferene József-út 16.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Betéteket legelőnyösebben gyümölcsözlet és azonnal kifizet.
KÖLCSÖNÖKET ALLANDÓAN FOLYÓST.
Telefonok: 17-70 és 22-32.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti
Szénási Sándor
Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.
JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17-14.

Fiókház: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest. 484-497. Új orgonák, mindennemű javítás és átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

